ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 18. novembra 2004 *

Vo veci C-284/02,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Bundesarbeitsgericht (Nemecko) z 21. marca 2002 a doručený Súdnemu dvoru 2. augusta 2002, ktorý súvisí s konaním

Spolková krajina Brandenbursko

proti

Ursula Sass,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia A. Rosas (spravodajca), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts a S. von Bahr,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: M.-F. Contet, hlavná referentka,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. marca 2004,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— spolková krajina Brandenbursko, v zastúpení: J. Borck, Rechtsanwalt,

— pani Sass, v zastúpení: T. Becker, Rechtsanwalt,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: B. Martenczuk a N. Yerrell, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. apríla 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 141 ES a smernice Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky (Ú. v. ES L 39, s. 40).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Sass a jej zamestnávateľom, spolkovou krajinou Brandenbursko, predmetom ktorého je skutočnosť, že na účely zaradenia do vyššej platovej triedy zamestnávateľ pri výpočte požadovanej doby („Bewährungszeit", ďalej len „požadovaná doba") nezohľadnil celú dĺžku materskej dovolenky, ktorú pani Sass čerpala na základe právnej úpravy teraz už bývalej Nemeckej demokratickej republiky (ďalej len „bývalá NDR").

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Článok 141 ES upravuje zásadu rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.

4 Smernica 76/207 smeruje k odstráneniu každého druhu diskriminácie z dôvodu pohlavia v súvislosti s pracovnými podmienkami a prístupom k zamestnaniu alebo k pracovným miestam, a to na všetkých úrovniach pracovnej hierarchie, pričom upresňuje, že sa nedotýka ustanovení na ochranu žien, najmä pokiaľ ide o tehotenstvo a materstvo.

5 Ďalej smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (Ú. v. ES L 348, s. 1) stanovuje minimálnu mieru ochrany v uvedenej oblasti.

6 Pokiaľ ide o materskú dovolenku, článok 8 smernice 92/85 zaručuje nárok na materskú dovolenku v trvaní najmenej štrnástich týždňov nepretržite, z ktorých v trvaní najmenej dvoch týždňov je povinná materská dovolenka. Počas čerpania dovolenky uvedenej v článku 8 článok 11 uvedenej smernice zaručuje zachovanie odmeňovania a/alebo nároku na primeranú dávku, ako aj iné zamestnanecké práva týkajúce sa pracovnej zmluvy.

7 Je však vhodné zdôrazniť, že členské štáty boli povinné prebrať smernicu 92/85 najneskôr do 19. októbra 1994, pričom skutočnosti vo veci samej nastali ešte pred týmto termínom.

Vnútroštátna právna úprava

8 Postavenie žien krátko po pôrode upravoval v bývalej NDR Arbeitsgesetzbuch der Deutschen Demokratischen Republik (Zákonník práce bývalej NDR, ďalej len „AGB-DDR") zo 16. júna 1977 (GBl. I, s. 85).

9 V súlade s § 244 AGB-DDR mali ženy nárok na materskú dovolenku v trvaní dvadsiatich týždňov po pôrode. Počas tohto obdobia ženy poberali zo systému sociálneho poistenia materský príspevok vo výške ich čistej priemernej odmeny.

10 Postavenie žien krátko po pôrode upravuje v Spolkovej republike Nemecko Mutterschutzgesetz (ďalej len „MuSchG").

11 Paragraf 6 ods. 1 prvá veta MuSchG stanovuje zákaz práce ženám po dobu ôsmich týždňov nasledujúcich po pôrode. Počas tohto obdobia materskej dovolenky poberá žena od svojho zamestnávateľa príspevok, ktorý sa pripočítava k materskému príspevku.

12 Bundes-Angestelltentarifvertrag-Ost (kolektívna zmluva zmluvných zamestnancov vo verejnom sektore vo východom Nemecku) z 10. decembra 1990 (ďalej len „BAT-O") v § 23a týkajúcom sa postupu po dosiahnutí požadovanej doby stanovuje, že:

„Zamestnanec... sa preradí do najbližšej vyššej platovej triedy hneď po dosiahnutí požadovanej doby.

Požadovaná doba sa riadi nasledujúcimi pravidlami:

1. Podmienka požadovanej doby sa považuje za splnenú, ak zamestnanec preukáže splnenie požiadaviek pre činnosť mu zverenú počas požadovanej doby. V tejto súvislosti je rozhodujúca činnosť, ktorá zodpovedá platovej triede, do ktorej je zamestnanec zaradený. ...

4. Požadovaná doba musí uplynúť nepretržite. Prerušenia v dĺžke najviac šiestich mesiacov sa nezohľadňujú; nezávisle od toho sa ďalej nezohľadňujú prerušenia z nasledujúcich dôvodov:

...

c) ochranné doby podľa [MuSchG],

...

Ochranné doby sa však nezapočítavajú do požadovanej doby, s výnimkou:

...

e) ochranných dôb podľa [MuSchG].“

13 BAT-O bola zmenená 8. mája 1991 dodatkom č. 1 k zmluve, ktorý v § 2 stanovuje, že do kolektívnej zmluvy zmluvných zamestnancov vo verejnom sektore bude vložená platová tabuľka v súlade s týmito kritériami:

„1. Keďže požadované doby, doby výkonu činnosti, doby výkonu povolania atď. sa vyžadujú ako kritérium činnosti, je vhodné zohľadniť doby dosiahnuté pred 1. júlom 1991 a uznané ako doby činnosti na základe § 19 ods. 1 a 2 BAT-O a prechodných ustanovení, a to v prípade, ak by mali byť započítané, ak by časť VI a platová tabuľka BAT-O boli účinné už pred 1. júlom 1991. ...

Ak popis činnosti umožňuje započítať doby dosiahnuté mimo rámca pôsobnosti BAT-O, tieto doby sa zohľadnia v rozsahu, v akom mali byť zohľadnené v súlade s prvým pododsekom, ak by patrili do pôsobnosti BAT-O."

Skutkový rámec a spor vo veci samej

14 Pani Sass, nemecká štátna príslušníčka, pracuje od 1. júla 1982 ako vedúca produkcie v Hochschule für Film und Fernsehen (Vysoká filmová a televízna škola) „Konrad Wolf" v Postupime.

15 Zo spisu vyplýva, že v čase narodenia jej druhého dieťaťa, t. j. v januári 1987, sa na pracovnoprávny vzťah pani Sass vzťahoval AGB-DDR. Po tomto pôrode, a v súlade s § 244 tohto právneho predpisu, pani Sass čerpala materskú dovolenku v období od 27. januára 1987 do 16. júna 1987, t. j. dvadsať týždňov.

16 Zo spisu rovnako vyplýva, že po zjednotení Nemecka prešiel pracovnoprávny vzťah pani Sass pod spolkovú krajinu Brandenbursko. Odvtedy sa na vzťah strán vzťahoval BAT-O na základe dohody strán v tomto zmysle. Doba výkonu práce pani Sass od jej nástupu do práce, t. j. od 1. júla 1982, sa pri tomto prevode zohľadnila.

17 Až do 7. mája 1998 zodpovedala odmena pani Sass platovej triede II a) podľa BAT-O. Od 8. mája 1998 bola zaradená do vyššej triedy, teda do platovej triedy I b), stupňa 2. Pri výpočte pätnástich rokov požadovaných v súlade s pravidlami postupu podľa

BAT-O spolková krajina Brandenbursko započítala do tejto požadovanej doby prvých osem týždňov materskej dovolenky, ktorú pani Sass čerpala v súlade s § 244 AGB-DDR, ale nasledujúcich dvanásť týždňov nezapočítala. Zo spisu vyplýva, že dôvodom toho bolo, že príslušné ustanovenie, t. j. § 23a ods. 4 tretia veta BAT-O uvádzalo len ochranné doby uvedené v MuSchG, teda osem týždňov, a nie dobu čerpania materskej dovolenky podľa AGB-DDR.

18 Pani Sass podala žalobu na vnútroštátny súd prvého stupňa a tvrdila, že jej mala byť započítaná celá doba čerpania materskej dovolenky, t. j. dvadsať týždňov. Podľa jej názoru výklad § 23a BAT-O, ako ho prijala spolková krajina Brandenbursko, nezákonne diskriminuje ženy. Spolková krajina mala byť zaviazaná na úhradu rozdielu v odmene za dvanásť týždňov: od 12. februára 1998, dňa, odkedy mala nárok na zvýšenie výplaty, ak by do požadovanej doby bola započítaná celá doba čerpania materskej dovolenky, do 7. mája 1998, teda rozdielu vo výške 1 841,16 DEM brutto a od 16. marca 1999 tiež úroky vo výške 4 % zo sumy netto.

19 Spolková krajina Brandenbursko navrhla zamietnutie žaloby. V súlade s BAT-O sa do požadovanej doby započítavajú len ochranné doby podľa MuSchG a nie dlhšia materská dovolenka podľa § 244 AGB-DDR.

20 Súdy nižších stupňov žalobe vyhoveli. Vnútroštátny súd, ktorý postúpil prejudiciálnu otázku a, podľa ktorého je BAT-O zlučiteľné s právnym poriadkom Spoločenstva, pripúšťa, že pani Sass je znevýhodnená voči kolegovi mužského pohlavia v tom zmysle, že čerpaním materskej dovolenky, ktorá je určená len ženám, bude preradená do vyššej platovej triedy až o dvanásť týždňov neskôr ako tento kolega.

21 Za týchto okolností vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bránia článok 119 Zmluvy o ES (teraz článok 141 Zmluvy o ES) a smernica 76/207/EHS tomu, aby kolektívna zmluva, v súlade s ktorou sa do požadovanej doby nezapočítavajú doby prerušenia pracovnoprávneho vzťahu, rovnako vylúčila započítanie doby, počas ktorej bol pracovnoprávny vzťah prerušený z dôvodu čerpania materskej dovolenky pracovníčkou po uplynutí započítateľnej ochrannej doby ôsmich týždňov, upravenej v § 6 MuSchG..., až do konca dvadsiateho týždňa po pôrode v súlade s § 244 ods. 1 AGB-DDR...?"

Posúdenie Súdnym dvorom

22 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článku 141 ES a/alebo smernici 76/207 odporuje, aby kolektívna zmluva, akou je BAT-O, vylúčila, aby sa do požadovanej doby započítala časť doby, počas ktorej pracovníčka čerpala v súlade s právnou úpravou bývalej NDR materskú dovolenku, ktorá je dlhšia ako osemtýždňová ochranná doba stanovená právnou úpravou Spolkovej republiky Nemecko, ktorej sa týka uvedená zmluva.

23 Pani Sass navrhuje na túto otázku odpovedať kladne. Spolková krajina Brandenbursko a Komisia Európskych spoločenstiev zastávajú opačné stanovisko. Komisia najmä zastáva názor, že na tento prípad sa právny poriadok Spoločenstva nevzťahuje.

24 V tejto súvislosti treba na prvom mieste zdôrazniť, že vzhľadom na zmluvu z 31. augusta 1990 o zjednotení Nemecka, ktorá nadobudla účinnosť 3. októbra 1990 (BGBl. II 1990, s. 889), sa právny poriadok Spoločenstva pri prijatí BAT-O, 10. decembra 1990, uplatňoval. Preto ustanovenia prijaté v nadväznosti na zjednotenie Nemecka s cieľom upraviť postavenie pracovníkov, na ktorých sa odvtedy vzťahuje právna úprava Spolkovej republiky Nemecko, musia byť v súlade s príslušnou právnou úpravou Spoločenstva.

25 Na druhom mieste treba pripomenúť, že Súdny dvor už v súvislosti s článkom 141 ES rozhodol, že zákaz diskriminácie medzi pracovníkmi mužského a ženského pohlavia, ktorý má kogentný charakter, sa vzťahuje nielen na akty orgánov verejnej moci, ale tiež na všetky zmluvy, ktoré kolektívnym spôsobom upravujú zamestnaneckú prácu (pozri najmä rozsudky z 8. apríla 1976, Defrenne, 43/75, Zb. s. 455, bod 39; zo 7. februára 1991, Nimz, C-184/89, Zb. s. I-297, bod 11, a z 21. októbra 1999, Lewen, C-333/97, Zb. s. I-7243, bod 26). Keďže predmetom BAT-O je úprava vzťahov medzi zmluvnými zamestnancami a organizáciami verejnej moci, nemôže to byť inak ani v kontexte smernice 76/207 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. októbra 1997, Gerster, C-1/95, Zb. s. I-5253, bod 18).

26 Autori BAT-O tak mali možnosť skúmať postavenie žien, ktorých pracovnoprávny vzťah bol prevedený v dôsledku zjednotenia Nemecka, v porovnaní k pracovníkom mužského pohlavia prichádzajúcim tiež z bývalej NDR.

27 Pani Sass sa preto oprávnene dovoláva použitia právneho poriadku Spoločenstva, aby uplatnila svoje nároky.

28 Pokiaľ ide o otázku položenú v tejto veci a na účel poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu, treba najskôr preveriť, či sa na skutočnosť, že pri výpočte požadovanej doby podľa BAT-O nebola započítaná celá doba materskej dovolenky, čerpanej v súlade s právnou úpravou bývalej NDR, vzťahuje článok 141 ES alebo naopak smernica 76/207.

29 V tejto súvislosti zo spisu vyplýva, že vo veci samej ide o požadované doby, ktoré sa majú dosiahnuť, aby bolo možné preradiť zamestnanca do vyššej platovej triedy, a o povahu dôb prerušenia, ktoré možno do tejto doby započítať napriek všeobecnému pravidlu, že táto doba má plynúť nepretržite, a že povolené doby prerušenia sa do požadovanej doby v žiadnom prípade nezapočítavajú.

30 Je pravda, že výsledkom, ktorý si pani Sass želá, je skoršie preradenie do vyššej platovej triedy. Aby pritom bolo možné žiadaný výsledok dosiahnuť, určujúcou otázkou je, či, možno do požadovanej doby, ktorá sa má dosiahnuť na to, aby sa splnila podmienka preradenia do novej triedy, v tomto prípade do vyššej platovej triedy, započítať celú dobu čerpanej materskej dovolenky. Je preto potrebné konštatovať, že v tejto veci by sa odmena zvýšila len ako dôsledok započítania uvedenej materskej dovolenky.

31 Dotknuté ustanovenia v spore vo veci samej sú preto pravidlami týkajúcimi sa preradenia pracovníka do vyššej platovej triedy po uplynutí požadovanej doby. Z toho vyplýva, že nastolená otázka v tejto veci smeruje k upresneniu podmienok prístupu k vyššej úrovni pracovnej hierarchie, a preto spadá do pôsobnosti smernice 76/207.

32 Je potrebné pripomenúť, že v súvislosti so zásadou rovnosti zaobchádzania táto smernica na jednej strane uznáva oprávnenosť biologických podmienok ženy počas

tehotenstva a po ňom a na druhej strane ochranu osobitného vzťahu ženy a dieťaťa v období bezprostredne po tehotenstve a pôrode (pozri najmä rozsudky z 12. júla 1984, Hofmann, 184/83, Zb. s. 3047, bod 25, a z 18. marca 2004, Merino Gómez, C-342/01, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 32).

33 Na tento účel článok 2 ods. 3 uvedenej smernice umožňuje prijať vnútroštátne právne predpisy, ktoré zaručujú ženám v súvislosti s tehotenstvom a materstvom osobitné práva. Právo na materskú dovolenku vychádza z tohto článku (pozri rozsudok z 30. apríla 1998, Thibault, C-136/95, Zb. s. I-2011, bod 24).

34 Naviac výkon práv poskytnutých žene v súlade s uvedeným článkom nemôže viesť k znevýhodnenému zaobchádzaniu v súvislosti s podmienkami potrebnými na prístup k vyššej úrovni pracovnej hierarchie. V tejto súvislosti sa smernica 76/207 zameriava na materiálnu a nie formálnu rovnosť (pozri v tomto zmysle už citované rozsudky Merino Gomez, bod 37, a Thibault, bod 26).

35 Z vyššie uvedeného vyplýva, že pracovníčka je vo svojom pracovnoprávnom vzťahu chránená proti každému znevýhodňujúcemu zaobchádzaniu z dôvodu, že čerpá alebo čerpala materskú dovolenku.

36 Totiž žena, s ktorou sa zaobchádza nepriaznivo z dôvodu neprítomnosti, počas ktorej čerpá materskú dovolenku, je diskriminovaná z dôvodu svojho tehotenstva a čerpania materskej dovolenky. Takéto zaobchádzanie predstavuje diskrimináciu priamo založenú na pohlaví v zmysle smernice 76/207 (pozri rozsudky z 13. februára 1996, Gillespie a i., C-342/93, Zb. s. I-475, bod 22; Thibault, už citovaný, body 29 a 32, a z 30. marca 2004, Alabaster, C-147/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 47).

37 V tejto súvislosti treba uviesť, že pani Sass je znevýhodnená oproti kolegovi mužského pohlavia, ktorý nastúpil do práce za bývalej NDR v rovnaký deň ako ona, pretože na základe toho, že čerpala materskú dovolenku, dosiahne vyššiu platovú triedu až o dvanásť týždňov neskôr ako uvedený kolega.

38 Vnútroštátny súd však za základ svojej úvahy určil, že znevýhodnenie pani Sass nie je založené na dôvode pohlavia, ale skôr na skutočnosti, že jej pracovnoprávny vzťah bol prerušený počas uvedených dvanásť týždňov.

39 V tomto ohľade je dôležité uviesť, že pracovníčka je naďalej viazaná svojou pracovnou zmluvou voči svojmu zamestnávateľovi aj počas čerpania materskej dovolenky (pozri už citované rozsudky Gillespie a i., bod 22; Thibault, bod 29, a Alabaster, bod 47). Spôsob, akým je pracovníčka odmeňovaná v čase čerpania uvedenej dovolenky, nemá na túto skutočnosť žiaden vplyv.

40 V prípade, že ide o otázku týkajúcu sa diskriminácie z dôvodu pohlavia, sa Komisia dovoláva smernice 92/85 na preskúmanie prípadného vplyvu materskej dovolenky dlhšej ako minimálna doba upravená uvedenou smernicou na práva spojené s pracovnou zmluvou. V tejto súvislosti sa Komisia odvoláva na rozsudok z 27. októbra 1998, Boyle a i. (C-411/96, Zb. s. I-6401, bod 79) a zdá sa, že z toho vyvodzuje, že keďže práva pracovníčky môžu byť dotknuté čerpaním materskej dovolenky dlhšej než minimálna doba stanovená v článku 8 uvedenej smernice, doba dvadsiatich týždňov, ktoré sa pani Sass slobodne rozhodla čerpať v súlade s § 244 AGB-DDR, je len výhodou, ktorá jej bola navrhnutá.

41 Na takúto úvahu nemožno prihliadať.

42 V súvislosti so smernicou 92/85 treba pripomenúť, že lehota na jej prevzatie členskými štátmi uplynula až 19. októbra 1994, čo je neskorší dátum, ako čas, v ktorom nastali skutočnosti veci samej.

43 Pokiaľ ide o zvyšok a dokonca aj za predpokladu, že by bolo možné sa touto smernicou nechať inšpirovať, je dôležité uviesť, že v článku 11, v súvislosti so zaručením ochrany tehotnej ženy, ženy krátko po pôrode alebo dojčiacej ženy, stanovuje, že „v prípade uvedenom v článku 8 sa musia zabezpečiť" práva spojené s pracovnou zmluvou. Článok 8 pritom stanovuje „neprerušenú materskú dovolenku v trvaní najmenej 14 týždňov".

44 Skutočnosť, že právna úprava umožňuje ženám čerpať materskú dovolenku dlhšiu ako štrnásť týždňov, preto nebráni tomu, aby táto dlhšia dovolenka mohla byť posudzovaná ako materská dovolenka podľa článku 8 smernice 92/85, a z toho dôvodu bola posudzovaná ako doba, počas ktorej treba v súlade s článkom 11 tej istej smernice zabezpečiť práva spojené s pracovnou zmluvou.

45 Povinná alebo nepovinná povaha tejto dovolenky naviac nemôže byť pre otázku, ktorá v tejto veci vyplynula, rozhodujúca. V tejto súvislosti je dôležité uviesť, že podľa smernice 92/85 sa zákaz práce týka len minimálnej doby dvoch týždňov uvedenej materskej dovolenky, ktorej trvanie je najmenej štrnásť týždňov.

46 Preto skutočnosť, že sa pani Sass rozhodla čerpať celé obdobie dvadsiatich týždňov dovolenky podľa AGB-DDR, pričom osem týždňov dovolenky upravenej v MuSchG predstavuje zákaz práce, nebráni tomu, aby sa na celú dovolenku hľadelo ako na zákonnú dovolenku na účely ochrany ženy krátko po pôrode.

47 Čo sa týka už citovaného rozsudku Boyle a i., treba uviesť, že na rozdiel od záveru Komisie tento ani v najmenšom nedáva odpoveď na otázku, ktorá vyplynula v tejto veci, keďže v rozsudku Boyle nešlo o zákonnú dovolenku, ale o dodatočnú dovolenku poskytnutú zamestnávateľom.

48 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak vnútroštátna právna úprava predvída materskú dovolenku na účely ochrany biologických podmienok ženy a osobitného vzťahu s jej dieťaťom počas obdobia, ktoré nasleduje po tehotenstve a pôrode, aj právna úprava Spoločenstva požaduje, aby čerpanie tejto zákonnej ochrannej dovolenky na jednej strane ani neprerušilo dotknutý pracovnoprávny vzťah dotknutej ženy, ani uplatnenie práv z neho vyplývajúcich, a na druhej strane, aby nespôsobilo nevýhodné zaobchádzanie s touto ženou.

49 BAT-O pritom vzala v tejto súvislosti ohľad len na vnútroštátnu právnu úpravu Spolkovej republiky Nemecko, pričom sporná dovolenka vychádza z právneho poriadku bývalej NDR.

50 Na záver preto treba preskúmať povahu dovolenky, ktorú čerpala pani Sass, s cieľom preveriť, či ju možno považovať za rovnocennú s takou ochrannou dobou, akú upravuje MuSchG, ktorej účelom je poskytnúť ochranu žene krátko po pôrode.

51 V prípade kladnej odpovede sa táto dovolenka mala zohľadniť pri výpočte požadovanej doby, a to rovnakým spôsobom ako ochranná doba, t. j. v celej jej dĺžke. V prípade, že táto dovolenka nebola zohľadnená, s pani Sass sa zaobchádzalo nepriaznivo z dôvodu jej neprítomnosti počas čerpania materskej dovolenky, a teda diskriminácie priamo založenej na pohlaví v zmysle smernice 76/207 tým, že vyššiu platovú triedu dosiahne až o dvanásť týždňov neskôr ako kolega mužského pohlavia, ktorý nastúpil do práce za bývalej NDR v rovnaký deň ako ona.

52 V tejto súvislosti sa zdá ako významné to, čo vyplýva z odpovedí nemeckej vlády na písomné otázky Súdneho dvora, že účel na jednej strane materskej dovolenky v trvaní ôsmich týždňov uvedenej v § 6 MuSchG a na druhej strane materskej dovolenky v trvaní dvadsiatich týždňov podľa § 244 AGB-DDR, ktorú čerpala pani Sass, sa vo veľkej časti zhodujú. Podľa tejto vlády bolo cieľom každej z uvedených úprav dovolenky fyzické zotavenie sa matky po pôrode a umožnenie jej osobnej starostlivosti o dieťa.

53 Ako už Súdny dvor v mnohých prípadoch rozhodol, účelom smernice 76/207 a najmä jej článku 2 ods. 3 je práve táto dvojitá ochrana ženy (pozri najmä judikatúru pripomenutú v bode 34 tohto rozsudku).

54 Na základe toho sa zdá, že materská dovolenka v trvaní dvadsiatich týždňov uvedená v § 244 AGB-DDR sledovala rovnaké ciele a účel ako ochranná doba v trvaní ôsmich týždňov podľa § 6 MuSchG, a preto túto dovolenku v trvaní dvadsiatich týždňov treba považovať za zákonnú dovolenku na účely ochrany ženy krátko po pôrode a rovnako ju treba započítať do požadovanej doby umožňujúcej prístup k vyššej platovej triede.

55 Je však vhodné uviesť, že Súdnemu dvoru neprináleží vykladať vnútroštátnu právnu úpravu, na čo je príslušný len vnútroštátny sudca. No v prípade porušenia smernice 76/207 právnymi ustanoveniami zakladajúcimi diskrimináciu v rozpore s touto smernicou sú vnútroštátne súdy povinné takúto diskrimináciu odstrániť všetkými možnými prostriedkami a, najmä, použiť uvedené ustanovenia v prospech znevýhodnenej skupiny (pozri rozsudky z 20. marca 2003, Kutz-Bauer, C-187/00, Zb. s. I-2741, bod 75, a z 11. septembra 2003, Steinicke, C-77/02, Zb. s. I-9027, bod 72).

56 Za týchto podmienok prináleží vnútroštátnemu sudcovi, aby s prihliadnutím na skutkový stav veci samej preskúmal, či sú dovolenka čerpaná pani Sass a ochranná doba uvedená v BAT-O vzájomne rovnocenné, čo sa týka ich cieľov a účelu, aby bolo možné do požadovanej doby podľa BAT-O započítať celú dĺžku zákonnej dovolenky čerpanej v súlade s právnou úpravou bývalej NDR.

57 Treba však zdôrazniť, že pri skúmaní cieľov a účelu každej z týchto dvoch úprav by nemali byť určujúcim kritériom ani povinná povaha dovolenky, ani spôsob, akým je pracovníčka odmeňovaná počas čerpania tejto dovolenky.

58 Preto v prípade, ak vnútroštátny sudca dospeje k záveru, že materská dovolenka uvedená v § 244 AGB-DDR je takouto zákonnou dovolenkou na účely ochrany ženy po pôrode, treba ju v celej jej dĺžke započítať do požadovanej doby, ktorá je podmienkou pre preradenie do vyššej platovej triedy, aby sa vyhlo tomu, že by žena, ktorá uvedenú dovolenku čerpala, bola znevýhodnená z dôvodu jej tehotenstva a čerpania materskej dovolenky, vo vzťahu ku kolegovi mužského pohlavia, ktorý nastúpil do práce za bývalej NDR v rovnaký deň ako ona.

59 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba odpovedať na položenú otázku tak, že smernici 76/207 odporuje, aby kolektívna zmluva, akou je BAT-O, vylúčila, aby sa do požadovanej doby započítala časť doby, počas ktorej pracovníčka čerpala v súlade s právnou úpravou bývalej NDR materskú dovolenku presahujúcu ochrannú dobu stanovenú právnou úpravou Spolkovej republiky Nemecko, uvedenú v tejto kolektívnej zmluve, keďže ciele a účel každej z týchto dovoleniek zodpovedajú cieľom ochrany ženy v tehotenstve a materstve, pričom túto ochranu upravuje článok 2 ods. 3 uvedenej smernice. Preskúmanie toho, či sú tieto podmienky splnené, prináleží vnútroštátnemu súdu.

O trovách

60 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Smernici Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovné podmienky, odporuje, aby kolektívna zmluva, akou je Bundes-Angestelltentarifvertrag-Ost (kolektívna zmluva zmluvných zamestnancov vo verejnom sektore vo východom Nemecku), vylúčila, aby sa do požadovanej doby započítala časť doby, počas ktorej pracovníčka čerpala v súlade s právnou úpravou bývalej Nemeckej demokratickej republiky materskú dovolenku presahujúcu ochrannú dobu stanovenú právnou úpravou Spolkovej republiky Nemecko uvedenou v tejto kolektívnej zmluve, keďže ciele a účel každej z týchto dovoleniek zodpovedajú cieľom ochrany ženy v tehotenstve a materstve, pričom túto ochranu upravuje článok 2 ods. 3 uvedenej smernice. Preskúmanie toho, či sú tieto podmienky splnené, prináleží vnútroštátnemu súdu.

Podpisy